



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Apollo fidicen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

ANIMI CANDOR. CAP. IV.

Sed fuerint hæc improborum exempla: cum ego bene literatos viros eo benigniores candidioresque semper expertus sim, quo magis & ingenio & eruditione polerent. Pontanum ajunt, omnium ingenia fovisse, de nullo unquam etiam cum familiarissimis obloqui solitum. M. Antonium Sabellicum, quem ego per quinquennium audiui, tanto candore præditum agnovi, ut quia nulli unquam detraheret, neminem carperet, neque manifestos quidem hostes incesferet, quos professionis initio, molestissimos invidia homini comparaverat, & quod omnes alba, quod ajunt, linea notaret, non emuncti fatis iudicii plerumque retulerit notam.



*In epistola
Didonis
Æneæ, &
Virgil. 3.
Georg.
Pascenstem
niveos Cy-
gnos, ait.
Vir Egl. 7.
Lib. de nat.
animal.*

Talem fuisse Romæ Pomponium Lætum ajunt, qui licet à mulis injuria lacesteretur, numquam tamen ipse maledicendo calumnias propulsare curaverit. Talis apud nos Nicolaus Leonicus, talis tu, talis Jacobus Sadoletus, cujus nomen ætate nostra in Modestiæ appellationem abiit. Sunt itaque Cygni, qui vere literati sunt, qui benigni, qui nulla syncerum animum macula labefactantur. Nimirum enim candoris est indicium Cygnus, quem omnes insignem memorant albedinis epitheto, ne λευκότητις albitudinem, ut Plautus, dicam. Ita apud Ovidium:

Ad vada Mæandri concinit albus Olor.

Et, *candidior Cygnis*, apud Virgilium. Theocritus ea de causa *Θῆλυ πόννον* dixit, quod femineus color plurimum à candore commendari soleat. Albos autem esse à nativitate Cygnos, ait Hellanicus.

GLORIÆ CALCAR. CAP. V.

Idem vero Poëta hoc commune cum Cygnis habent, quod gloriæ studio trahuntur, favorisque & laudationis omnino sunt avidi sculi,

Nec petitur sacris nisi tantum fama Poëtis.

Cygni quoque tunc suavius canunt, cum Favonius eos ad cantum visus fuerit invitare: *Ζεφύρου γδ ζήσοντι* *ωρεός την ώδην έλαφρώ και ένοδίω*, ait Philostratus Paëthonte. Sed longè venustius & plenius id recenset, ubi palustria & aquatica loca verbis pingere conatur. Ælianus quoque non canere eos ait, nisi flante Zephyro.

MUSICA. CAP. VI.

Quod quidem ideo repetendum duxi, quia si quis Musicam ipsam aptissime describere voluerit, non aliam libentius speciem imitabitur, quam quæ in hunc modum ab eo authore oculis subijcitur. Ex Oloribus vero qui vocaliores sunt, in ripæ margine, circulo quodam facto, fidunt, ubi tum nescio quid certandi studio videntur emodulari. Cantilenæ vero signum videas puerulum alatum qui ventus Zephyrus est, is enim cantum Oloribus inspirat, & elargitur. Pingitur vero is delicatus, mollis, cujusmodi est aura ejus, quam libenter adeo captamus. Olorum vero plumæ identidem afflatu eo surriguntur, quippe quæ repercussu venti commoventur.



*Zephyri p.
lura.*

APOLLO FIDICEN. CAP. VII.

Apod Card. Hippolytum Medicen, alumnium meum, signum ex marmore pulcherrimè ductum habemus, quod nimirum Apollo Fidicen est: laevam enim manum admovet ad lyre jugum, ex Cygni

A Cygni dorso sustinetur, Cygnus ipse collo suaviter reflexo, rostroque ad chordas verso, parem cum lyra videtur harmoniam emodulari. Dexteram, Dei dextro innititur genu, eaque plectrum continet: adiacet ibidem humi pharetra, utpote signum, Deum ipsum non semper arcum tendere, sed aliquando tacentem Musam cithara fuscitare. Et hæc quoque faciunt ad Musicæ significatum.

ORPHEUS. CAP. VIII.

Sane Plato Ægyptiacæ doctrinæ nunquam immemor, cum felicem illam civitatem conderet, illic fermè ait Orpheum Calliopes filium, cum à mulieribus scæde discerptus excessisset è vita, homine, quod erat, derelicto, in Cygnum emigrasse mutata specie: ut, qui insignis Musicus fuerat, Musicam itidem perseverantius exerceret. Hinc locum mutuatus est Horatius noster, cum in Cygnum abire se scribit ad Meccenamem:

*Jamiam residunt cruribus aspera
Pelles, & album mutor in alitem*

*Supernè, nascunturque leves
Per digitos humerosque pluma.*

Et cum piscium silentio vocalissimam opponeret harmoniam, ita de lyra canit:

O mutis quoque piscibus

Donatum Cygni si libeat, sonum.

Platoni ea super Orpheo scribenti adfentitur Aeneas Philosophus, qui quidem ubi ex Chaldaeorum, Ægyptiorum & Græcorum opinione defunctorum animas evocari posse docet, Orphea Cygni specie evocandum ait. Quod si quis Homerum evocare voluerit, oportere eum Lusciniæ formam indutum apparere: de qua paulo post.

NAVIGATIO SECUNDA. CAP. IX.

Cum vero Cygni & aquis & Favonio plurimum gaudent, in ògni *φοροία* solis nautis veluti Aquila tempestati, Columba Regibus dedicantur. Hinc illud apud Virgilium:

Ni frustra angurium vavi docuere parentes.

Ut reduces illi ludum stridentibus alis,

Alpice bisenos latantes agmine Cygnos,

Et cato cinxere polum, cantusq; dedere:

Ætherea quos lapsa plaga Jovis ales aperto

Haud aliter puppesq; tuæ, pubesq; tuorum,

Turbabat celo, nunc terras ordine longo

Aut portum tenet, aut pleno subit ostia velo.

Aut capere aut captas jam despectare videntur:

DE LUSCINIÀ. CAP. X.

Veluti post Orphea, ex antiquorum traditione, merito succedit Homerus, ita post Cygnum Lusciniæ locum tenet: quando, ut paulo ante dicebamus, Cygnus Orphei, Lusciniæ Homeri simulacrum est.

MUSICA. CAP. XI.

Non immerito autem Musicam, atque omnibus eam numeris absolutam, per alitis hujus hieroglyphicum significari tradiderunt: sive multiplicem vocis varietatem, sive delectabilem suavitatem, sive pertinacem in ea continuationem admiremur, ut una deniq; perfecta Musicæ scientia sonum moduletur, quem nunc continuo spiritu in longum trahat, nunc inflexo variet, nunc conciso distinguat in torto copulet, promittat, revocet, & ex inopinato infuset. Quod cum secum ipsa murmurat, quam plena, quam gravis, quam acuta, quæ crebra, quam extensa modulatio: atq; ubi visum est, ut sonus ipse vibrans, ut summus, ut medius, ut imus exauditur: omniaq; tam parvulis in faucibus quæ tot exquisitis tibiærum tormentis ars hominum excogitavit, quibus Musicæ leporibus enarrandis, cum Lusciniæ Plinius ipse contendere videtur, ut jam Lusciniæ taceamus Græco & Latino sermone dociles, Druso & Britannico Claudii filiis, fuisse. Huic autem avi tam genuina, tam voluptaria est modulatio, ut, si Aristoteli credendum est, observatum sit eam pullos erudire: quod si procul à matribus alantur, non ita suaviter, neq; ita perite canant: id quod tamen non mercedis neq; gloriæ spe faciunt, quæ duo mortalibus ad augendam industriam calcaria potissimè adhibentur, sed unius delectatio.

Mm 2

ctatio.